

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKİ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ**

FƏNN SİLLABUSU

Təsdiq edirəm _____
(kafedra müdiri)

İmza: _____

Tarix: “ _____ ” _____ **20** _____ -ci il

Kafedra: _____ Ekoloji kimya _____

Fakültə: _____ Ekologiya və torpaqşünaslıq _____

I. Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: _____ Nəqliyyat və ətraf mühit _____

Tədris yükü (saat) cəmi: __ 30 __ müəhazirə __ 15 __ seminar __ 15 __ praktik (laboratoriya) _

Tədris ili _____ 2015/2016 _____ Semestr __ I _____ Bölmə _____ azərbaycan __

Kredit sayı (hər 30 saata 1 kredit) _____

II. Müəllim haqqında məlumat: _____ Əliyeva Təranə İbrahim qızı, kimya elmləri
namizədi

(Soyadı, adı, atasının adı, elmi adı və dərəcəsi)

Məsləhət günləri və saatları: _____

E-mail ünvanı: _____

İş telefonu: _____ 0124337311 _____

III. Tələb olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas:

Əlavə:

1. А.М.Никаноров, Т.А.Хоружая «Глобальная экология»
2. Н.А.Воронков Химическое загрязнение и контроль состояния природной среды
3. Ю.В.Новиков «Экология, окружающая среда и человек»

4. Вельможин А.В., Гудков В.А., Миротин Л.Б., Куликов А.В. Грузовые автомобильные перевозки: Учебник для вузов - М.: Горячая линия - Телеком, 2006 - 560 с: ил.
5. Горев А.Э., Олещенко Е.М. Организация автомобильных перевозок и безопасность движения М.: ИД Академия, 2006. - 256 с.
6. Глемин А.М., Третьяков А.М. Пассажирские автомобильные перевозки и безопасность дорожного движения Учебное пособие. - Бийск, БТИ АлтГТУ, 2007. - 96 с.
7. Зайцев Е.Н., Богданов Е.В., Шайдуров И.Г., Пестерев Е.В. Общий курс транспорта. Учебное пособие. С.Пб. – 2008г.
8. Зотов, Л.Л. Общий курс транспорта: учеб.пособие/Л.Л. Зотов, А.А. Черняков, В.А. Янчеленко. – СПб.: Изд-во СЗТУ, 2008. – 90 с.
9. Транспортная логистика: учебник для вузов/ Л.Б. Миротин [и др.]. – М.: Экзамен, 2005. – 511 с.
10. Троицкая, Н.А. Единая транспортная система: учеб.пособие/ Н.А. Троицкая, А.Б. Чубуков. – Москва.: АСADEMIА, 2003. – 239 с.

Глава:

1. Абакумов Г.В. Общий курс транспорта: Курс лекций Тюмень: ТюмГНГУ, 2003. - 120 с.
2. Бортников С.П. Основы проектирования предприятий автомобильного транспорта: Учебное пособие. - Ульяновск: УлГТУ, 2008. - 63 с.
3. Клепцова Л.Н., Воронов Ю.Е., Клепцов А.А. – Коммерческая работа предприятия автомобильного транспорта. Учебное пособие. – Кемерово, КузГТУ, 2006. – 139 с.
4. Ключин, Ю.Ф. Автотранспортные и погрузочно-разгрузочные средства: учеб.пособие/ Ю.Ф. Ключин, И.И. Павлов, В.С. Рекошев. – Тверь.: ТГТУ, 2004. – 332 с.

5. Костенко В.И., Сидоркин В.И., Екшикеев Т.К., Янчеленко В.А.
Эксплуатационные материалы (для автомобильного транспорта): Учебное пособие. - СПб.: Изд-во СЗТУ, 2005. - 165 с.
6. Лавриков И.Н. Экономика автомобильного транспорта: учебное пособие / И.Н. Лавриков, Н.В.
7. Симонов А.К. Общий курс транспорта. Учебное пособие. ИВЭСЭП, 2004г., 148 с.
8. Шапошников Ю.А. Развитие и функционирование автомобильного транспорта. Учебное пособие. – Барнаул: Изд-во АлтГТУ, 2004. - 62 с.

IV. Fənnin təsviri və məqsədi:

(Fənn haqqında qısa məlumat, onunla şərtləşən fənlər (bilavasitə bağlı olan/uyğun gələn), fənnin tədrisinin məqsədləri. Bu fənni öyrənməklə tələbələrin nəyi biləcəkləri, nəyə nail olacaqları və hansı vərdişlərə yiyələnəcəkləri qeyd edilir)

Kursun qısa təsviri:

Nəqliyyatın ətraf mühitdə rolu və əhəmiyyəti, nəqliyyat haqqında əsas anlayışlar, nəqliyyatın növləri. avtomobil, dəmiryol, su, dəniz nəqliyyatı və inkişafı öyrənilir. Nəqliyyat, təsərrüfat və sosial sistemlərin inkişafının və hərəkətinin mühüm şərti kimi verilir. nəqliyyat əlaqələrinin və xidmətinin istehsal və tələbat sisteminin formalaşmasında və funksiya daşımada, nəqliyyatın cəmiyyət həyatında və ölkə iqtisadiyyatında rolu və iqtisadi, mədəni, hərbi, siyasi və elmi əhəmiyyəti öyrənilir.

Ətraf mühitin müasir ekoloji vəziyyəti, nəqliyyatın, işlənmiş qazların zərərli komponentlərinin insanlara və ətraf mühitə təsiri öyrənilir, ətraf mühitin nəqliyyat vasitələri ilə çirklənməsinin azaldılması üsulları araşdırılır.

Daxili yanacaq mühərriklərinin işlənmiş qazları və onların toksik komponentlərinin azaldılması üsulları, daxili yanacaq mühərrikləri, onların növləri. karbürator və dizel mühərrikləri, onların iş prinsipi, yanacağın mühərrikdə yanması

şəraiti, bu zaman gedən kimyəvi proseslər nəticəsində zərərli maddələrin əmələ gəlməsi, karbürator və dizel mühərriklərinin işlənmiş qazlarının tərkibi, onların insan orqanizminə, bitki və heyvan aləminə təsiri ətraflı öyrənilir. İşlənmiş qazlarda olan zərərli maddələrin miqdarına nəzarət, onların analizi, dizel mühərriklərinin işlənmiş qazlarının tərkibindəki tüstünün miqdarının müəyyənləşdirilir.

Kursun məqsədi:___ Ətraf mühitin müasir ekoloji vəziyyəti, nəqliyyatın, işlənmiş qazların zərərli komponentlərinin insanlara və ətraf mühitə təsiri öyrənilməsi, ətraf mühitin nəqliyyat vasitələri ilə çirklənməsinin azaldılması üsullarının araşdırılması.

Kursun mahiyyəti

«Ətraf mühit kimyası» ixtisası üzrə dövlət təhsil standartının əsas tələblərinin yerinə yetirilməsinə yönəldilmişdir.

Fənni öyrənmə nəticəsində tələbələr aşağıdakılar barədə təsəvvürləri olmalıdır:

- Nəqliyyatın ətraf mühidə rolu və əhəmiyyəti,
- nəqliyyat haqqında əsas anlayışlar,
- nəqliyyatın növləri: avtomobil, dəmiryol, su, dəniz nəqliyyatı və inkişafı
- Nəqliyyat, təsərrüfat və sosial sistemlərin inkişafının və hərəkətinin mühüm şərti kimi
- nəqliyyat əlaqələrinin və xidmətinin istehsal və tələbat sisteminin formalaşmasında və funksiya daşımada, nəqliyyatın cəmiyyət həyatında və ölkə iqtisadiyyatında rolu və iqtisadi, mədəni, hərbi, siyasi və elmi əhəmiyyəti

Fənni öyrənmə nəticəsində tələbələr aşağıdakıları bilməlidirər:

- Ətraf mühitin müasir ekoloji vəziyyətini

-nəqliyyatın, işlənmiş qazların zərərli komponentlərinin insanlara və ətraf mühitə təsirini

-ətraf mühitin nəqliyyat vasitələri ilə çirklənməsinin azaldılması üsullarını

-Daxili yanacaq mühərriklərinin işlənmiş qazları və onların toksik komponentlərinin azaldılması üsullarını

-daxili yanacaq mühərrikləri, onların növləri, karbürator və dizel mühərrikləri, onların iş prinsipi, yanacağın mühərrikdə yanması şəraiti, bu zaman gedən kimyəvi proseslər nəticəsində zərərli maddələrin əmələ gəlməsini

- karbürator və dizel mühərriklərinin işlənmiş qazlarının tərkibi, onların insan orqanizminə, bitki və heyvan aləminə təsirini

Fənni öyrənmə nəticəsində tələbələr aşağıdakıları bacarmalıdırlar:

- İşlənmiş qazlarda olan zərərli maddələrin miqdarına nəzarəti

- İşlənmiş qazlarda olan zərərli maddələrin analizi,

-dizel mühərriklərinin işlənmiş qazlarının tərkibindəki tüstünün miqdarını ölçməyi

«**Nəqliyyat və ətraf mühit**» fənnini öyrənmək üçün mühüm olan amil texniki elmlərin kompleksləri ilə sıx əlaqəli olmasıdır. Bu kursu öyrənmək və anlamaq üçün kimya, fizika, iqtisadiyyat sahəsində biliikləri olmadan mümkün deyil. Bütün bunlar təbiət-riyazi və texniki elmlərin xarakterli biliklərin dərinədən öyrənilməsi üçün mühümdür.

Kursun məqsədi «Ətraf mühit kimyası» ixtisası üzrə təhsil alan magistrantlara « Nəqliyyat və ətraf mühit» fənninin tədrisində əsas məqsəd magistrantlara ətraf mühitin nəqliyyat tullantıları ilə çirklənməsi və çirklənmənin əsas növləri və mənbələri, ümumiyyətlə biosferə artan antropogen təsir nəticəsində onun müasir vəziyyəti və bu təsir gücünün azaldılmasının mümkün üsulları haqqında təsəvvürlərin formalaşmasıdır.

Həmçinin bu fənnin tədrisində digər mühüm məqsəd magistrantlar tərəfindən konkret təbiəti mühafizə tədbirlərinin işlənilməsində təcrübi üsulların mənimsənilməsi və ətraf mühitə texnogen obyektlərin təsirinin qiymələndirilməsidir.

V. **Fənnin təqvim planı:**

Həftələr	Mövzunun adı və qısa icmalı	Mühazirə	Məşğələ	Saat	Tarix
	<p>Mövzu 1. Nəqliyyat vasitələrinin ətraf mühitə təsiri və onun ekoloji təhlükəsizliyi.</p> <p>Qısa icmalı: Nəqliyyatın rolu və əhəmiyyəti. Nəqliyyat haqqında əsas anlayışlar. Nəqliyyat növləri və ətraf mühit. Avtomobil, dəmiryol, su, dəniz nəqliyyatı və inkişafı. Nəqliyyat, təsərrüfat və sosial sistemlərin inkişafının və hərəkətinin mühüm şərti kimi. Nəqliyyat əlaqələrinin və xidmətinin istehsal və tələbat sisteminin formalaşmasında və funksiya daşımada rolu. nəqliyyatın cəmiyyət həyatında və ölkə iqtisadiyyatında rolu və əhəmiyyəti. Nəqliyyatın iqtisadi, mədəni, hərbi, siyasi və elmi əhəmiyyəti.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p> <p>1. Вельможин А.В., Гудков В.А., Миротин Л.Б., Куликов А.В. Грузовые автомобильные перевозки: Учебник для вузов - М.: Горячая линия - Телеком, 2006 - 560 с: ил.</p>				

	<p>2. Горев А.Э., Олещенко Е.М. Организация автомобильных перевозок и безопасность движения М.: ИД Академия, 2006. - 256 с.</p> <p>3. Глемин А.М., Третьяков А.М. Пассажирыские автомобильные перевозки и безопасность дорожного движения Учебное пособие. - Бийск, БТИ АлтГТУ, 2007. - 96 с.</p> <p>4. Зайцев Е.Н., Богданов Е.В., Шайдуров И.Г., Пестерев Е.В. Общий курс транспорта. Учебное пособие. С.Пб. – 2008г.</p> <p>5. Зотов, Л.Л. Общий курс транспорта: учеб.пособие/Л.Л. Зотов, А.А. Черняков, В.А. Янчеленко. – СПб.: Изд-во СЗТУ, 2008. – 90 с.</p>			
	<p>Mövzu №2. Nəqliyyat vasitələrinin zərərsizliyini təmin edən konstruktiv tədbirlər.</p> <p>Qısa icmalı : Nəqliyyatın yaranması. Qədim sivilizasiyaların nəqliyyatı. Müasir dövrün nəqliyyatı. Azərbaycanda dəmiryol, avomobil, su, hava nəqliyyatının inkişafı. Sənaye cəhətdən inkişaf etmiş dünya</p>			

	<p>ölkələrində nəqliyyat texnikası. Nəqliyyatın müasir vəziyyəti və inkişafı. Avtomobil, dəmiryol, su, hava nəqliyyatı. Avtomobil nəqliyyatı, onun xüsusiyyətləri və əsas göstəriciləri. Texniki təminatın, texnologiyaların təşkilinin və idarə olunmasının əsasları. Əsas elmi-texniki problemlər və onların həlli yolları. Dəmiryol nəqliyyatı, onun xüsusiyyətləri və əsas göstəriciləri. Dəmiryol nəqliyyatının idarə olunması və təşkilində əsas texniki təchizat. Daxili su nəqliyyatı, əsas xüsusiyyətləri və göstəriciləri, dəniz nəqliyyatı, onun xüsusiyyətləri və göstəriciləri. Dəniz nəqliyyatının təşkili və idarə olunmasında texniki təminatın ümumi xarakteristikası. Dəniz nəqliyyatının inkişafının elmi texniki problemləri, müasir vəziyyəti və qarşıda duran məsələləri</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Б.Небел Наука об окружающей среде. Как устроен мир 2.Ю.А.Израель Экология и контроль состояния природной среды 3.Ю.С.Другов А.А.Родин Мониторинг природной среды 4. Ю.В.Новиков «Экология, окружающая среда и человек» 				
Həftələr	Mövzunun adı və qısa icmalı	Mühazirə	Məşğələ	Saat	Tarix
	<p>Mövzu №3. İşlənmiş qazların zərərli komponentlərinin insanlara və ətraf mühitə təsiri. Ətraf mühitin</p>				

	<p>nəqliyyat vasitələri ilə çirklənməsinin azaldılması üsulları.</p> <p>Qısa icmal: Ətraf mühitin müasir ekoloji vəziyyəti. Daxili yanacaq mühərriklərinin işlənmiş qazları və onların toksik komponentlərinin azaldılması üsulları. Daxili yanacaq mühərrikləri, onların növləri. Karbürator və dizel mühərrikləri, onların iş prinsipi. Yanacağıın mühərrikdə yanması şəraiti, bu zaman gedən kimyəvi proseslər nəticəsində zərərli maddələrin əmələ gəlməsi. Karbürator və dizel mühərriklərinin işlənmiş qazlarının tərkibi, onların insan orqanizminə, bitki və heyvan aləminə təsiri. İşlənmiş qazlarda olan zərərli maddələrin miqdarına nəzarət, onların analizi, dizel mühərriklərinin işlənmiş qazlarının tərkibindəki tütünün miqdarının müəyyənləşdirilməsi, bu məqsəd üçün istifadə olunan cihazlar. İşlənmiş qazların tərkibindəki toksik komponentlərin azaldılması üsulları, mühərrikin iş rejiminin tənzimlənməsi, yanacağıın keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması, o cümlədən, yanacağıın kükürlü və</p>			
--	--	--	--	--

<p>azotlu birləşmələrdən təmizlənməsi, mühərrikn təkmilləşdirilməsi. Yanacaqlara aşqarların əlavə edilməsi, yanacağın növündən asılı olaraq aşqarlara qoyulan tələblər, benzinlər və dizel yanacaqları üçün aşqarlar. Dizel mühərriklərinin işlənmiş qazlarının tüstülüyünü azaldan aşqarlar, onların təsnifatı və sintezi üsulları. İşlənmiş qazların toksik maddələrinin neytrallaşdırılması. Maye neytrallaşdırıcılar. Zərərli komponentlərin yüksək temperaturda oksidləşdirilməsi. katalitik və termo-katalitik neytrallaşdırma.</p> <p>Оху materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərməklə):</p> <p>1. Вельможин А.В., Гудков В.А., Миротин Л.Б., Куликов А.В. Грузовые автомобильные перевозки: Учебник для вузов - М.: Горячая линия - Телеком, 2006 - 560 с: ил.</p> <p>2. Горев А.Э., Олещенко Е.М. Организация автомобильных перевозок и безопасность движения М.: ИД Академия, 2006. - 256 с.</p> <p>3. Глемин А.М., Третьяков А.М.</p>			
---	--	--	--

	<p>Пассажирские автомобильные перевозки и безопасность дорожного движения Учебное пособие. - Бийск, БТИ АлтГТУ, 2007. - 96 с.</p> <p>4. Зайцев Е.Н., Богданов Е.В., Шайдуров И.Г., Пестерев Е.В. Общий курс транспорта. Учебное пособие. С.Пб. – 2008г.</p> <p>5. Зотов, Л.Л. Общий курс транспорта: учеб.пособие/Л.Л. Зотов, А.А. Черняков, В.А. Янчеленко. – СПб.: Изд-во СЗТУ, 2008. – 90 с.</p> <p>6. Транспортная логистика: учебник для вузов/ Л.Б. Миротин [и др.]. – М.: Экзамен, 2005. – 511 с.</p> <p>7. Троицкая, Н.А. Единая транспортная система: учеб.пособие/ Н.А. Троицкая, А.Б. Чубуков. – Москва.: АCADEMIA, 2003. – 239 с.</p> <p>Mövzu № 4 Alternativ yanacaq növləri və istifadəsi.</p> <p>Qısa icmal: Sənaye mərkəzlərində atmosferin avtonəqliyyat tullantılarından mühafizə</p>			
--	--	--	--	--

	<p>metodologiyası. Ekoloji cəhətdən təmiz alternativ enerji mənbələrindən istifadənin problemləri. Yanacaq sərfinin azaldılması, perspektiv daxili yanacaq mühərrikləri, yol hərəkət sisteminin təkmilləşdirilməsi. Ətraf mühiti çirkləndirməyən yeni yanacaq növləri. Ekoloji təmiz yanacaqlar, nəqliyyat üçün sintetik qaz. Metanol yanacaq kimi. Hidrozin-onun istifadəsinin müsbət və mənfi cəhətləri. Hidrogen yanacaq kimi, üstünlüyü və çatışmayan cəhətləri. Avtomobil nəqliyyatı üçün elektik enerjisi yanacaq kimi. Elektromobillər. Günəş enerjisinin yanacaq kimi istifadə olunması</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərilməklə):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Литвинов В.Ф., Шайдоров А.А. Техногенные системы и экологический риск 2.Ю.А.Израель Экология и контроль состояния природной среды 3.В.И.Данилов Экология, охрана природы и экологическая безопасность 4.Ю.А.Иванов Экология и контроль состояния окружающей среды 			
	<p>Mövzu № 5. Nəqliyyatın ekoloji və yol təhlükəsizliyi, nəzarət.</p> <p>Qısa icmal: Avtomobil nəqliyyatı hava çirklənməsinin əsas mənbəyi kimi. İşlənmiş qazların tərkibi. Karbohidrogenlərdən, onların</p>			

	<p>natamam oksidləşməsindən, termiki destruksiyasından və bəzi çevrilmələrindən alınan çoxkomponentli qarışıqlar. Tüstü qazlarının toksiki komponentləri və onların insan orqanizminə təsiri. Tüstü qazlarının ən geniş yayılmış komponentləri. Karbon oksidləri, azot oksidləri, kükürd 4 oksid. Avtonəqliyyatın işlənmiş qazlarının toksikliyinə səviyyəsinin azaldılması. Ətraf mühitə nəqliyyatın təsirinin pozitiv və neqativ faktorları. Avtomobil hərəkətinin təhlükəsizliyinin əsas xüsusiyyətləri.</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımı səhifələr göstərməklə):</p> <p>Вельможин А.В., Гудков В.А., Миротин Л.Б., Куликов А.В.</p> <p>Грузовые автомобильные перевозки: Учебник для вузов - М.: Горячая линия - Телеком, 2006 - 560 с: ил.</p> <p>2. Горев А.Э., Олещенко Е.М.</p> <p>Организация автомобильных перевозок и безопасность движения М.: ИД Академия, 2006. - 256 с.</p> <p>3. Глемин А.М., Третьяков А.М.</p> <p>Пассажирские автомобильные</p>			
--	--	--	--	--

	<p>перевозки и безопасность дорожного движения Учебное пособие. - Бийск, БТИ АлтГТУ, 2007. - 96 с.</p> <p>4. Зайцев Е.Н., Богданов Е.В., Шайдуров И.Г., Пестерев Е.В. Общий курс транспорта. Учебное пособие. С.Пб. – 2008г.</p> <p>5. Зотов, Л.Л. Общий курс транспорта: учеб.пособие/Л.Л. Зотов, А.А. Черняков, В.А. Янчеленко. – СПб.: Изд-во СЗТУ, 2008. – 90 с.</p> <p>6. Транспортная логистика: учебник для вузов/ Л.Б. Миротин [и др.]. – М.: Экзамен, 2005. – 511 с.</p> <p>7. Троицкая, Н.А. Единая транспортная система: учеб.пособие/ Н.А. Троицкая, А.Б. Чубуков. – Москва.: ACADEMIA, 2003. – 239 с.</p> <p>Mövzu № 6. Nəqliyyat axını: səs və vibrasiya, yanacaqın sərfi.</p> <p>Qısa icmal: Nəqliyyat axını, sürət. Daşımaların intensivliyini xarakterizə edən təchizat. Təchizatın intensivliyi.</p>			
--	---	--	--	--

	<p>Yanacaqların sərfi. Tullantı qazları, yol nəqliyyat hadisələri, sosial faktorlar: Nəqliyyatda istehsalat prosesi: yükləmə, boşaltma, hərəkət. Nəqliyyatın intensiv işləmə sferası. Nəqliyyatın məhsuldarlığı və onun xüsusiyyətləri. Avtomobil nəqliyyatının rolunun artmasına təsir göstərən faktorlar. Yol şəraitinin yanacağa qənaətə və ətraf mühitə təsiri. Nəqliyyatda insan faktoru problemi. Tixaclər. İnsan sağlamlığına nəqliyyatın təsiri: qəzalar zamanı insan ölümü, yaralanması, ətraf mühitdə canlı orqanizmlərin və insanların zəhərlənməsi. Nəqliyyat prosesinin ekoloji və yol təhlükəsizliyi</p> <p>Oxu materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımi səhifələr göstərməklə):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вельможин А.В., Гудков В.А., Миротин Л.Б., Куликов А.В. Грузовые автомобильные перевозки: Учебник для вузов - М.: Горячая линия - Телеком, 2006 - 560 с: ил. 2. Горев А.Э., Олещенко Е.М. Организация автомобильных перевозок и безопасность движения 			
--	---	--	--	--

	<p>М.: ИД Академия, 2006. - 256 с.</p> <p>3. Глемин А.М., Третьяков А.М. Пассажирские автомобильные перевозки и безопасность дорожного движения Учебное пособие. - Бийск, БТИ АлтГТУ, 2007. - 96 с.</p> <p>4. Зайцев Е.Н., Богданов Е.В., Шайдуров И.Г., Пестерев Е.В. Общий курс транспорта. Учебное пособие. С.Пб. – 2008г.</p> <p>5. Зотов, Л.Л. Общий курс транспорта: учеб.пособие/Л.Л. Зотов, А.А. Черняков, В.А. Янчеленко. – СПб.: Изд-во СЗТУ, 2008. – 90 с.</p> <p>6. Транспортная логистика: учебник для вузов/ Л.Б. Миротин [и др.]. – М.: Экзамен, 2005. – 511 с.</p>			
	<p>Мövzu №7 Müasir nəqliyyat vasitələri və onlardan istifadə</p> <p>Qısa icmal: Müasir nəqliyyat növləri və ətraf mühit. Ekoloji təmiz nəqliyyat vasitələri. Elektromobillər. Günəş mobilləri, günəş velosipedləri, günəş batareyaları ilə işləyən</p>			

<p>elektromühərrikli gəmilər. Sıxılmış hava ilə işləyən mühərriklər. Bitki yağı ilə işləyən mühərriklər. Hidrogen əsasında yanacaq ilə işləyən mühərriklər. Eetanolla, su ilə, biokütləylə, biodizellə, elektrikli işləyən mühərriklər, hibrid mühərriklər. Sıxılmış təbii qazla, maye azotla işləyən mühərriklər. Dimetil efirindən və ammoniyakdan yanacaq kimi istifadə edilən mühərriklər. Su buxarı ilə işləyən mühərriklər. Yosunlarla işləyən mühərriklər.</p> <p>Оху materialları (kitabın adı, müəlliflər və lazımi səhifələr göstərməklə):</p> <p>Вельможин А.В., Гудков В.А., Миротин Л.Б., Куликова А.В.</p> <p>Грузовые автомобильные перевозки: Учебник для вузов - М.: Горячая линия - Телеком, 2006 - 560 с: ил.</p> <p>2. Горев А.Э., Олещенко Е.М. Организация автомобильных перевозок и безопасность движения М.: ИД Академия, 2006. - 256 с.</p> <p>3. Глемин А.М., Третьяков А.М. Пассажирские автомобильные перевозки и безопасность</p>			
--	--	--	--

	<p>дорожного движения Учебное пособие. - Бийск, БТИ АлтГТУ, 2007. - 96 с.</p> <p>4. Зайцев Е.Н., Богданов Е.В., Шайдуров И.Г., Пестерев Е.В. Общий курс транспорта. Учебное пособие. С.Пб. – 2008г.</p> <p>5. Зотов, Л.Л. Общий курс транспорта: учеб.пособие/Л.Л. Зотов, А.А. Черняков, В.А. Янчеленко. – СПб.: Изд-во СЗТУ, 2008. – 90 с.</p> <p>6. Транспортная логистика: учебник для вузов/ Л.Б. Миротин [и др.]. – М.: Экзамен, 2005. – 511 с.</p> <p>7. Троицкая, Н.А. Единая транспортная система: учеб.пособие/ Н.А. Троицкая, А.Б. Чубуков. – Москва.: ACADEMIA, 2003. – 239 с.</p>			
--	---	--	--	--

VI. İmtahannın keçirilməsi forması -vazılı, şifahi, dialoq və ya test.

VII. Semestr ərzində qiymətləndirmə və bal bölgüsü:

Balların maksimum miqdarı – 100 bal.

A) Semestr ərzində toplanan maksimum bal – 50 (imtahana keçid bal – 25)

Dərsə davamiyyətə görə	10 bal
Tələbələrin sərbəst işinə (referat, prezentasiya, tədqiqat işi və s.) görə Qeyd: Plagiat halları qəti qadağandır! Sərbəst işlə əlaqədar bütün tapşırıqların qısa təsviri, təqdim olunma şərtləri, vaxtı və qiymətləndirmə üsulu dəqiq göstərilir.	10 bal
Seminar (məşğələ) və ya laboratoriya dərslərinin nəticələrinə görə (eyni fəndən həm seminar (məşğələ), həm də laboratoriya dərsləri nəzərdə tutulduğu halda onların hər birinə 10 bal ayrılır).	20 bal
Kurs işinin hazırlanmasına və müdafiəsinə görə (fənn üzrə kurs işi (layihəsi) nəzərdə tutulmayıbsa, ona ayrılan 10 bal seminar (məşğələ) və ya laboratoriya dərslərinə əlavə olunur).	10 bal

B) Semestr imtahanı nəticəsinə görə - maksimum 50 bal

Hər biletdə – 5 sual, hər suala – 10 bal verilir

Qeyd: Tələbənin imtahandan topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır.

C) Semestr nəticəsinə görə qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədər toplanan ballar əsasında):

91 – 100 bal	əla	A
81 – 90 bal	çox yaxşı	B
71 – 80 bal	yaxşı	C
61 – 70 bal	kafi	D
51 – 60 bal	qənaətbəxş	E
51 baldan aşağı	qeyri-kafi	F

Müəllim: _____ Əliyeva Təranə İbrahim qızı

İmza: _____

(soyadı, adı, atasının adı)

Tarix: _____